

ՏԱՍՆԵՐՈՐԻՒ ՏԱՐԻ

ՄԵԼԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլ, կես տարվանը 6 րուբլ:
Առանձին համարները 5 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանց համարատեսակ մէջ:

Կոտորարարագիրը գիտնում են ուղղակի
Тифлисс. Редакция «Мелк»

Խմբագրատունը բաց է առաօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տոն օրերից):

Յայտարարութիւն ընդունում է ամեն լիզուով:

Յայտարարութիւնների համար գնարում են
խաբարանի քաղին 2 կոպեկ:

ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Նամակ Ս. Պետեր-
բուրգից: Նամակ վերին-Ազովից: Նամակ
Խմբագրին: Նամակ Խմբագրին: Ներքին լուրեր:
—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Ֆրանսիա: Անգլիա,
Շեյն Ռեպուբլիկ: Նամակ Պարսկաստանից:
—ՀԵՌԱՎԻՐՆԵՐ:—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:
ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, Մատենագրութիւն:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻՅՑ

Յուլիսի 28

Մի քանի շաբաթ դրանից առաջ, ձեր պատուա-
կան լրագրին Ս. Պետերբուրգից լուր էին հա-
ղորդել, որ իբր թէ տեղւոյս հայ հարուստներից
մինը H. Kiepert-ին ապագային է Հայաստանի
քաղաքում, այս լուրը միանգամայն անհիմն է:
Իմ պատուելի բարեկամ պ. Ս. Ս. Գերմանյայի
Misdroy Bad-ից ինձ գրում է, թէ նա հանգա-
յին չբերում ինքն անձամբ պատեւ է ունեցել
այցելելու պատկառելի գերմանացի ուսումնա-
կան Kiepert-ին և հարցրել է նրանից, ճշմարիտ
է արդեօք, որ նա պատրաստում է Հայաստանի
քաղաքի ճիշտագրութիւնը: Ասումնականը
պատասխանել է թէ Ս. Պետերբուրգից ոչ ոք
նրան բան չէ ապագային այդպիսի մի քաղաքի
մասին. բայց վերջերի Միսիթարեան միաբա-
նութեան արքան՝ հայկազան Վ. Ալեքանեանը բազ-
միցս դիմել է նրան այս առաջարկութեամբ և
ինքն Kiepert գիտնականին է մինչև այժմ ի-
րագործելու հայր Ալեքանեանի առաջարկութիւնը
նախ, որ շատ դժուար է զանազան կողմերից
իրան ապագայում աշխարհագրական քաղաքացի-
նի հրատարակութեամբ, երկրորդ, եւրոպացի ճա-
նապարհորդները դեռ մանրամասնօրէն չեն ու-
սումնասիրել Հայաստանի տաճկաց և պարսից
խշմանութեան ներքոյ գտնվող երկիրները, իսկ
առ ձեռն պատրաստ տեղեկութիւնները տակա-
ւին թերի են և հերքել չեն Հայաստանի քաղ-
աքացի ճիշտագրութեանը ձեռնարկելու համար:
Բայց դրանից, պ. կիպերտը աւելացրել է թէ
նա երկու տարուց յետոյ մտադիր է շարունա-

կելու հայոց լեզուի ուսումնասիրութիւնը և քա-
ղաքային է, որ այդքան ժամանակամիջոցում, գու-
ցէ, իր ստացած տեղեկութիւնները Հայաստանի
մասին ևս առաւել կը ձեռնամուկ ու այնուհետեւ
հետ կը լինի ձեռնամուկ լինել գործին: Իմ
մտերիմ բարեկամս երկուսով նամակը ինձ ա-
ռիթ է տալիս մի քանի խորհրդածութիւններ
անելու. պ. կիպերտի խօսքերից յետոյ, ակամայ
հարց է ծագում թէ ուսուց, տաճկաց և պար-
սից հպատակ հայերի դպրոցներում հազարաւոր
մանուկները որպիսի քաղաքացիների միջնորդու-
թեամբ ուսումնասիրում են Հայաստանի հին և
նոր աշխարհագրութիւնը. տարակույս չը կայ, որ
վերջերս լայն ընթացքով քաղաքացիները նա-
հաւոր ծառայութիւն չեն կարող մատուցանել
մեր ուսումնասիրներին, ուրեմն, հարկը պա-
հանջում է անյապաղ վերադառնալ այս թեմա-
թիւնը, ապա թէ ոչ, շատ դժուար է հայոց պատ-
մութեան դասաւանդութիւնը առաւել լաւ քաղաքացի-
ուղեկցութեամբ: Ընդհանրապէս կարելի է հայոց
միջոց պատրաստ պաշար ընդունել անգլիացուց,
ֆրանսիացուց և գերմանացուց գիտնականներից,
որոնք, անցեալ դարերից սկսելով, անդադար
մշակում են մեր գրականութիւնը, իրանց կրի-
տիկական յօդուածներով մեկնում են մեր հին
հեղինակների երկասիրութիւնները, չը շատանալով
գրանով, նոքա չեն հրատարակում, մինչև անգամ,
նպատակը հայոց ազգի վերածնութեան. Ահա պ.
Կիպերտին հայկական դատը արժանանում համար
Եւրոպայում, մի քաղաք է հիմնում ֆորդիզմ:
պ. կիպերտը ժամանակով Հայաստանի քաղաքացի
է ցանկանում հրատարակել ի պէս մեր ու-
սումնասիրներին. միթէ եւրոպացուց այսքան
համակրութիւնից յետոյ էլ մեր ազգը ձեռքեր
կուրծքին ծալած պիտի յարատեւ անյարժու-
թեան մէջ կամ ընթանայ կրիպի քայլերով:
Յանկալի կը լինէր, որ Կ. Պոյսը Միացեալ ըն-
կերութիւնները վարձակաւորներ ուղարկելով Հա-
յաստանում և կրիպիայում հիմնած գաղութնե-
րին, պատուիրէին սոյն վարձակաւորներն ու-
սումնասիրել իրանց յաճախելիք երկիրները ա-
մենայն կողմանէ. թող մեր տաճկացեալ եղբայր-
ները օրինակ առնեն եւրոպացի պաշտօնեանե-
րից: Անգլիացուց փոխ-հիպատոսը վանում պ.
կիպերտը իր պաշտօնից գաւ, յանձնարարու-

թիւն ունի նաև հնագիտական հետազոտութիւն-
ների անել Հայաստանում և անուամ է միշտ: Միա-
ցեալ ընկերութեան վարձակաւորների տեղեկու-
թիւնները շատ նպատակաւոր և անհրաժեշտ են
կիպերտի համար: Ահա էս մեր ֆրանսիական-
ները. միթէ ամենայն բարի ձեռնարկութիւն
անհատական սկզբունքի արգասիք պիտի լինի
մեր մէջ:

Խ. Կնդրեարեան

ՆԱՄԱԿ ՎԵՐԻՆ-ԱՎՈՒԹԻՒՆԻՑ

Յուլիսի 23-ին

Անցնելով Ազովիի և Նրա շրջակայ գիւղերի
փողոցներով, դուք կը տեսնէք շատ տներ, որոնց
դռները ճակատին խփած տախտակի կտորի վրա
գրած է «ФРУЕТО—ВОДОЧНЫЙ ЗАВОДЪ»:

Այսպիսի գործարանների թիւը գուցէ 100—
200-ի հասնի: Այժմ տեսնելը թէ այդ գործա-
րանները որտեղից են առել իրանց սկիզբը: Ա-
ռաջ Ազովիում և իր շրջակայ մի քանի հայա-
բնակ գիւղերում, քանի որ դեռ ակնկալի կառա-
վարութիւնը չէր սկսել իր գործունէութիւնը, իւ-
րանցից մի կտորը, որ կախարիչ (շափաղ) է կոչ-
վում, գործ էր անում միայն օդի պատրաստե-
լու ժամանակ, իսկ միւսը, որ մեծ կաթնայ է,
նոյնպէս իրաքանչիւր օր գործ էր անում: Նա
անհրաժեշտ կարասի էր գիւղացու տան մէջ:

Նրանով գիւղացին ջուր էր տալիս իր տանը
ու հացի համար, կերակուր էր պատրաստում
հարսանիքի և ուրիշ այդպիսի ղէպերում, երբ
բազմութիւն պէտք է կերակուրէր, միւս էր տապա-
կում ձմեռուայ համար (դառնում) և այլն: Իսկ
ամառը թլթի ժամանակ այդ երկու ամաններով
օդի էր պատրաստում իր տանը գործածելու հա-
մար: Իր տանը առաջի, որովհետեւ Ազովիում
և իր շրջակայքում շատ քիչ տուն կը գտնվի որ
15 ծառից աւելի թիթենի ունենայ: Իսկ ան 15
ծառ թիթենի էլ գիւղացին միայն օդի չէ պատ-
րաստում, այլ մի մասը չորացնում է ձմեռուայ
համար, միւսից մաթ (сиропъ) է պատրաստում
և այլն: Ահա այս երկու ամաններն են, որոնք
յետոյ ստացան «ФРУЕТО—ВОДОЧНЫЙ ЗАВОДЪ» ա-
նունը:

Թեան դէմ: Կա է կատարեալ մի ստիցիլ գծ,
կրօնամարտիւն:

Երկրորդ ուղղութեան աղանդները, բացի օ-
նալիստներից, իրանց կրօնական դասաւան-
դութիւնները հիմք բարոյական իմաստասիրու-
թիւնը դնելով, ձգտում են լոգիկական վերա-
նորոգել եկեղեցին, բարոյել իրանց կեանքը,
յետադիմել հասարակութիւնը, հոգում են ներ-
կայ, երկրային կեանքի ձեռքը վերանորոգելու և
բարոյապէս բարոյեցնել: Այդ վերջինների կրօ-
նական—բարոյական վարդապետութեան հետ
միասին ձեռք ձեռքի տուած է ընթանում և
տնտեսական հասարակա-քաղաքական վերանորո-
գութիւնը:

Առաջվայ ժամանակներում աղանդաւորներին
անխնայ հալածում էին. նրանց բանտարկում,
աքսորում, աչքում, գլխում, կախում, գլուխը
ջարդում, լեզուն կտրում էին և այլն և այլն:
Կա պատահում էր առաջվայ կայսրների ժամա-
նակ: Ցանկալի, չարաշուք, հալածված աղան-
դաւորները վրդովվում էին և սրտում ուն էին
պահում կառավարութեան դէմ: Այդ պատճա-
ռով, ինչպէս հարորդում է Պրոգրամին պաշտօ-
նական աղբիւրներից, տեսնելով որ նրանց հետ
քրիստոնէական կերպով չեն վարվում, աղանդ-
ներից շատերը յայտնեցին որ իշխանութիւնը
հակաքրիստոնէական է և վճռեցին իրանց աղո-
թականներով այլ ևս երբեք չաղթել իշխանու-
թեան համար:

Աղանդների մեծ մասը, ինչպէս գալստօրներ,
սիւստանցիներ, վոլգիականցիներ, շոտլանդիստներ

Օդի պատրաստելու իրաւունք տարէր գուցէ
10—15 գիւղացի ստանայ: Իրաւունքը ստանա-
լուց արդեալ օրերը կամ օրը այդ ամանների
կնիքը քանդում է ակնկալի կառավարութիւնից
նշանակած պաշտօնակատարի ձեռքով. իսկ երբ
լրանում է ժամանակը նորից կնքվում է և այն-
պէս մնում է ամբողջ տարին:

Օդի պատրաստելու համար գիւղացին պէտք է
իրաւունք ստանայ ակնկալի կառավարութիւնից,
որ գտնվում է Նախիջևանում 80 վերստ հեռու:
Ազովիից: Այդ իրաւունքը ստանալու համար
գիւղացին պէտք է չորս կամ հինգ օր չարաքով
և միսի մօտաւորապէս 15 րուբլի: Ստանալուց
նա վերադառնում է տուն, չարաքովում է տաք
օր մինչև թուրքի թիթենի (հասնել): Ապա նշա-
նակած օրը (գիշեր և ցերեկ) նստում է այդ գոր-
ծարանի մօտ փայտ է այրում և ստանում է շատ
շատ 3 կամ 4 պուդ օդի, որի պուդը եթէ ծա-
խելու լինի կարծեսայ 4—5 րուբլի: Նրեկի գոր-
ծարանից:

Ամսոյս 20-ին երեկոյան մօտաւորապէս ժամը
մէկին զգալի եղաւ երկրաշարժի մի հարուած,
որից մի քանի տների պատեր տրաքեցան, բայց
միայն չեղաւ: Տեղը մօտ կէս րօպէ: Առաջի ժո-
տաւորապէս ժամը մէկին, որովհետեւ ինչպէս ա-
ղուկեցիների խելքը, նոյնպէս էլ ժամացոյցները
երբեք իրարու հետ չեն համաձայնվում: Իւրա-
քանչիւր անհատ Ազովիում առում է իմ դա-
տողութիւնը ուղիղ է, իմ ժամացոյցը ուղիղ է:

ՆԱՄԱԿ ԽՐԲԱԳԻՐՆ

Խօսք, 31 յուլիսի

Շատ մօտ է մեզ այն ժամանակը, երբ հայը
և հայուհին մոռացած իրանց մայրենի լեզուն
ամօթ և աւելորդ էին համարում հայ լեզուով
խօսել, իրանց որդեղ մայրենի լեզուն ուսու-
ցանք, իրանց նախնեաց պատմութեամբ զբաղ-
վել և մինչև անգամ իրանց հայ անուանել: Բայց
երբ լրագրութիւնը սկսաւ խօսել, դատել այդ
հակադրային ընթացքի մասին և հարուածել
նրան, երբ եկաւ արեւելեան ուսումնական
վերջին պատերազմը, երբ հայազգի և նրա դի-

ընդունում են միմյանց աւետարանը, որպէս
սուրբ գիրք և ձգտում են ձգտութեամբ իրադո-
րել աւետարանի պատուէրները: Նրանք եկեղե-
ցիներ աւելորդ խնդրութիւններ են համարում, այլ
աղօթում են ամեն տեղ, որտեղ նրանցից մի
խումբ է հաւաքվում: Նրանք քահանայ, այսինքն
կառավարութեան կամ եպիսկոպոսներից նշա-
նակված քահանայ չեն ընդունում, այլ նրանցից
ամեն մարդ, մինչև անգամ կին կարող է կանգ-
նել ժողովի մէջ, կարողաւ աւետարանը կենդանի
հասկանալ լեզուով, քայքայել հանդիսականնե-
րին քրիստոսի խօսքերը, քարոզ ասել: Այսօր
նրանք հաւաքվում են մի տան մէջ,— և այն օրը
այն տան տէրը, որի մօտ հաւաքվել են, քահա-
նայ է, քարոզիչ է. միւս կիրակի գումարվում
են մի այլ տան մէջ,— և այն տան տէրը քահա-
նայ է այն օրը: Շատուղիստներ չեն ընդունում
ոչ եկեղեցի, ոչ քահանայ, ոչ խաչքո, ոչ մա-
սուհներ, ոչինչ արտադրի արարողութիւն: Նը-
րանք ասում են թէ աւետարանը պէտք է կար-
դալ, քրիստոսի խօսքը պէտք է հասկանալ և
նրա համեմատ վարվել, լրարկական լինել, աղ-
նիլ լինել, ուրիշ չը հարստանալ, ոչորքին չը
միասնել,— ահա իսկական քրիստոնէութիւնը նը-
րանց կարծիքով,— և ոչ թէ խաչ հանել, աւետա-
րանի կազմը համբուրել առանց ըմբռնելու թէ
մէջը ինչ է գրված, եկեղեցու քարերը համբու-
րել կամ սուրբ պատկերները պաշտել: Վոլգի-
ականցիներ աւելի էլ հեռու են գնում: Նրանք
մերժում են մկրտութիւնը: Ի՞նչ կը նշանակէ մը-
կրտութիւն, ասում են նրանք,— դա կը նշանակէ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ЗНАЧЕНИЕ РУССКАГО СЕКТАНТСТВА.—
ОНО И О ГЛАВНѢЙШЕИ СЕКТАНТСКОЙ
«РУССКАЯ МЫСЛЬ» ամսագրի, յունվարի
տետրակ 1881

Վերջին ժամանակները ուսուց գրականու-
թիւնն ու մամուլը սաստիկ շատ սկսեցին պա-
րագել ուսու աղանդների հետազոտութեամբ: Ա-
ղանդների հետազոտողներից ամենանշանաւորն է
Ա. Ս. Պրոգրամին, որին և պատկանում է վե-
րև յիշված յօդուածների մի շարք, որ սկսվում
է Մոսկվայում հրատարակվող «Русская Мысль»
ամսագրի յունվարի տետրակից:

Պրոգրամին նուիրել է իրան ուսու աղանդների
խղճմտաւոր ուսումնասիրութեանը և նրա գրչին
պատկանում են նոյն առարկայի վրա բազմաթիւ
յօդուածներ և «Голосъ» լրագրում:

Վերև յիշված յօդուածում Պրոգրամին բերում
է նախ և առաջ բազմաթիւ վկայութիւններ և
հայեացքներ ուսու աղանդաւորների մասին այլ
և այլ նշանաւոր թէ օտարազգի և թէ ուսու հե-
ղինակների գրուածներից, ինչպէս Կոստոմարով,

է, ինչ որ առաջ, չը նայելով նրա ժամանակաւոր անաջողութիւններին և նրա հակառակորդներին աշխատանքներին: Այս քիչ կարող մըցել Գաբրիէլի հետ, նրա նման անգործութիւն տալ ժողովրդին և հասարակական կարծիքին: Նրա իւրաքանչիւր ծառարանագործութիւն Գաբրիէլի անգամ Գրան-սիայի սահմաններէն դուրս, զարթոյնելով եւրոպայի ուշադրութիւնը դէպի այն դիտարկութիւնները և յայտնութիւնները, որոնք արտայայտուած են Փրանսիական հանրապետութեան տրամադրութիւնը: Այս թէ միայն Գրան-սիայի, այլ և եւրոպայի մէջ Գաբրիէլի համարուած են ժամանակակից Գրան-սիայի գլխաւոր գործիչ և երկրի ապագայ կառավարիչ: Անձնական ընդունակութիւններ և կոանդուտ գործունէութեան շնորհիւ այդպիսի դերութիւն ստանալով, Գաբրիէլը ներկայացնում է Փրանսիական այս ժամանակահատիկին նրա բոլոր ձգտումներով և յոյսերով: Տուրի այցելութիւնը, որ ժողովրդական պաշտպանութեան ժամանակաւոր կառավարութեան կենտրոնացումն էր, ժողովրդին կը յիշեցնէր այն ջերմ աշխատանքները և անձնագործութիւնը, որ անուր Գաբրիէլը գրեթէ միակիան արշաւանքի ժամանակ Գրան-սիայի փրկելու համար Գաբրիէլը և կապիտալ Գաբրիէլը կուսակցութեան յաղթութիւնը ապագայ ընտրութիւններին ժամանակ, որովհետեւ այդ կուսակցութեան նշանաբանն է այն բոլորը, ինչ որ կարող են պահանջել Փրանսիական հասարակութեան միջին, ամենամեծ ազդեցութիւն ունեցող և բազմաթիւ դասերը:

Միայնակութիւնները և բռնապետականները իրանք խոստովանում են, որ նրանց գործը և ձգտումները անյուստի են: Նրանցից շատերը հրաժարուած են գործելուց և միանում են չափաւոր հանրապետականների հետ: Այս ժամանակ միջնորդութիւնը երեւի ստիպւած կը լինի իր տեղը տալ աւելի առաջադեմ և ընդունակ տարրերին, որոնք կը կարողանան իրագործել Գաբրիէլի տառապանքները և նախադիմել ներքին վերանորոգութիւններին մասին:

ԱՆՊԱՆԱ

Օգոստոսի 3-ին անգլիական պարլամենտի շինութեան առաջ տեղի ունեցաւ հետեւեալ անցքը: Առաւօտեան 11 ժամին վետ-միւստերի հրապարակի վրա մեծ շարժում սկսվեցաւ: Բրէքլո նախագահը շարժեց, որ ինքը այդ օրը ուժով կը մտնի պարլամենտը: Նրա ընտրողներից մօտ 500 մարդ եկան Լոնդոն և հաւաքվեցան վետ-միւստերի պալատի առաջ: Այդ խումբի շուրջը բաւական մեծ բազմութիւն էր հաւաքվել: 200 մարդիկ շարժեցին բազմաթիւ պոլիցիան պատրաստ էր, իսկ պալատի երկաթէ դռները փակված: Ներս էին թողնում միայն պարլամենտի անդամներին և խնդրագրիւնը տուողներին: 11½ ժամին բաց կառքով հասաւ ինքը Բրէքլո: Ամբողջ նրան ընդունեց միաձայն ծափահարութիւններով: Պալատի դռները բացվեցան և Բրէքլո անցաւ պարլամենտի բակից պատգամաւոր Լաբուշերի և պոլիցիական տեսչի ուղեկցութեամբ: Ստանդարտի ոչ ոքի ներս չէին թողնում: Էնչ որ սպիկեր բռնեց իր տեղը, Բրէքլո մտնեցաւ դահլիճի դռներին, պատրաստվելով ներս մտնել, բայց փոխանակաւ հասնելով պոլիցիականներով շրջապատված կապից նրա ձանապարհը: Երկին յայտնեց, որ պարլամենտի սպիկեր յանձնել է նրան ներս չը թողնել Բրէքլոյին վերջինը:

պատգամաւոր, որ նա միշտ պատրաստ է եղել Բրէքլոյին պարլամենտի օրինաւոր պահանջներին, բայց, իր իրաւունքների վրա հիմնվելով, պահանջում է իրան ներս թողնել և մտադիր չէ յետ դառնալ: Բրէքլոյին, որ նա այնու ամենայնիւ ներս չէ թողնել Բրէքլոյին: Գրան-սիայի յետոյ Բրէքլոյ մեկնեց իր ձեռքը փոխանակաւ հանրապետական հանրապետութեան, իսկ նա մեկնեց ձեռքը և ծառանկից մէկը բռնեց Բրէքլոյին: Արտաքաղաք պատգամաւոր բռնեց ծառային շլինքից և, նրան թափ տալով, լացականեց. «Թող փորձենք ինձ կանգնեցնել»: Բայց նոյն իսկ լուսնին պոլիցիականները բռնեցին Բրէքլոյին և թրեւելով տարան բակը, անցկացրին բակից և դուրս տարան փողոցը: Այդ տեսարանը ամենքի վրա շատ ծանր տպաւորութիւն գործեց: Բրէքլոյ Բարիւթից դուրս թափվել էր և մի քանի րոպէս ուշաթափեցաւ: Պոլիցիականներից մէկը նրան մի բաժակ ջուր տուց: Բրէքլոյի երեւելուց յետոյ փողոցի վրա եղած ամբոխը կանգնում էր: «Ինչո՞ւ Բրէքլո:» Պոլիցիականները հսկում էին, որ Բրէքլո չը վերադառնայ պարլամենտը: Նա յայտնեց պոլիցիական տեսչին, որ շուտով նոյն փորձը կանի և նրան կօգնեն այն-քան մարդիկ, որ պոլիցիական ստիպւած կը լինի նրան կաշմատուրել: Տեսչի հարցին նա պատասխանեց, որ մի միջոց մարդիկ նրան կուղեկցեն: Պարլամենտի մէջ ոչինչ չէր լսվում, միայն պատգամաւոր Լաբուշեր, վերադառնալով դահլիճը, պատմեց պատահածը:

Գրեթէ մէջ նորերումն Պարնելի նախագահութեամբ կարուծական միութեան ժողով կայացաւ, որին բազմաթիւ հոգեւորականներ և աշխարհականներ էին մասնակցում: Միութեան գանձարանը մի քանի օրվայ մէջ 300 ֆունտ ստերլինգ նուիրատուութիւններ է ստացել: Ժողովի ժամանակ կարգադրեցաւ կարուծական միութեան գանձարանի նամակը, որի մէջ ասված էր, թէ իրանդական ժողովուրդը արհամարհում է իրան Անգլիայի հետ կապով ստեղծված կապերը: Պարնել ասաց, որ կարուծական նոր օրէնքը հրապարակված է կարուծատերերին պաշտպանելու համար և խորհուրդ տուց չը հաւատալ այդ օրէնքին: Այնուհետեւ Պարնել առաջադրեց մի ժողով կազմել, որպէս զի նա քննէ այն միջոցները, որոնցով իրանդական ժողովուրդը կարողանայ հասնել իր գլխաւոր նպատակին, այսինքն, որ նա կատարելապէս տրեւ իրանդական հողերին: Ժողովը ընդունեց այդ առաջադրութիւնը:

Օգոստոսի 3-ին Լոնդոնի մէջ կայացաւ բժշկական միջազգային կոնգրեսի առաջին նիստը: Նիստին մասնակցում էին 2,500 աւելի անգլիական և օտարազգի բժիշկներ, որոնց թւումն էին շատ երեւելիներ: Ուէլսի իշխանը բաց արեց ժողովը մի երկար ծանով, որով մեկնեց այն օգուտը, որ կը տան այդպիսի բժշկական կոնգրեսները: Իշխանից յետոյ խօսեց կոնգրեսի նախագահը և մեկնեց, որ կոնգրեսը կարող է գիտնական ազդեցութիւն ունենալ, որովհետեւ կարծիքների արտայայտվելուց ճշմարտութիւն է ծագում: Ժողովին ներկայ էր գեյմանական թագաւորանքը:

ՇԵՑԻ ՈՒՊԵՏՈՒԼԱՆ

Թայմզ լրագրին Կ. Պոլսի թղթակիցը կը հեռագրէ յունիս 20 թուով: «Քուրդաստանէն եկած վերջին բուրբը կը ծանուցանէ թէ ի Պարսկաստան Բըր-

դական արշաւանքի մը անմիջական վտանգն անհետացած է: Ե՛ւրիս Ուպէյտուլ-Հա՛մե՛ծ ազդեցութիւնը ժողովրդին այն համոզման վրայ հաստատուած էր թէ Ե՛ւրիս Վե՛հ: Սուլթանին հրամանաց համեմատ կը գործէ, և Օսմանեան իշխանութիւնը ստիպուած է հակառակին հաստատող յայտարարութիւն մը հրատարակածին պէս, Ե՛ւրիսին հաւաքած բազմութիւն անկանոն գործերն անմիջապէս ցրուեցան: Տեսնելով որ միայն 2,000 մարդ իրեն հաւատարիմ մնացած էր, Ե՛ւրիսը դժկամութեամբ հաւանեցաւ հնազանդի Գրան հրամանաց, և քանի մը մարդերով վան գնաց, ուր պատուով ընդունուեցաւ: Այնուհետեւ վանէն մեկնած է Կ. Պոլիս դալու համար: Միւս կողմէ, Ե՛ւրիս Ապա-իւ-իւտա (°), որ բարձրագոյն ակմբող մէջ մեծ շնորհ կը վայելէ, և շարունակ յարաբերութեան մէջ է Քուրդ զբաղեց հետ, երեսէ ինկաւ, և կամբաստանուի թէ վեհ: Սուլթանին դիտարկութեանց նկատմամբ Քուրդերը խաբած էր: Եւ կը կարծեմ սակայն թէ Ապա-իւ-իւտա բարձրագոյն հրամանաց համեմատ կը գործէր, բայց հիմա Քուրդերը գրգռելու ընթացքը թողնուած լինելով, յանցանքն Ապա-իւ-իւտայի վրայ կը բեռնաւորի:»

(Մատիս)

ՆԱՍՏԱԿ ՊԱՐՍՈՒՍՏԱՆԻՑ

Թաւրիզ, 25 յուլիս

Գրեթէ արշաւանքներին մասնակցող բոլոր նշանաւոր ազգայական ճաշիկաւորները արժանաւոր պատմով ապանել տալուց յետոյ, պարսից կառավարութիւնը իր ուշադրութիւնը դարձրած էր մի այլ նշանաւոր ցեղապետի վրայ, որը Սուլթանի մէջ ազդեցութիւնով առաջին անգամ ստիպեց բարձրագոյն պարսից կառավարութեան գէտ և ամբողջ Սուլթանի վրայ դառնալ ապագա-կերով հաղթարար անձինքների մասնաւոր պատճառը դարձաւ, այդ անձը Համադ խանն էր, որը իր հրոսակներով անթիւ միասնաբար տալուց յետոյ գնացել էր Օսմանեան երկրներ: Վերջապէս անցեալ օր լուր ստացանք որ մի չաբաթ արանից առաջ Համադ խան իր մարդիկներով անցնելով կրկին Սուլթանի վրայ դարձաւ պարսիկ դիտարկութիւն, և այդտեղ մի փոքր ձախաժամարտից յետոյ ստանում է իր գործած արքան չարագործութեանց արդարացի պատիժը: Պատմում են որ չը նայելով այն գնաւորի կարգին, որ տեղում էին նրա վրայ, նա դարձեալ մարտում էր մահուան դէմ, մինչև որ օրհատական գնաւոր ճակց նրա սրտի մէջ:

Սպանից և այդ նոյն արեւմտաւորներ, և թուրք իր ետեւից մի մշտնջենաւոր ու և առեւտրութիւն քուրդ և պարսից ցեղերի մէջ: Մեր ուստայ և տաճկայա եղբայրներին յայտնի է, որ իրանց հարաւոր արեւմտից եղբայրները մի մասն էլ ընկաւ պարսից իշխանութեան տակ, և հետեւապէս պարսից և Քարս-կաստանի զանազան քաղաքներում: Վրաստան պարսկականաց յարաւորի հայերի վաճառականութիւնն է, և ըստ մեծ մասամբ արեւմտաւորութիւնը և երկրագործութիւնը հին և նախադիտական պարսից ձեռք: Նրանք ինչ է նաեւ որ իւրաքանչիւր տարի թէ Վարազդի և թէ այլ կողմերի հայերից գնում են ուստայ հողում մշակութիւն անելու, որոնց շատերն ընտանիքները դառն խեղճութեան մէջ անհետանում են: Վերադառնալով օրինակ Համադին, Վարազի և Վարազդի կողմերի հայերին, այդ կողմերում մի տասն տարի առաջ եղած հայերի 1/3-ն անգամ չէր կալ, որովհետեւ պարսկականութիւնը, լեզու, լինելով փոքր առ փոքր կրօնախօսութիւնը և սրբիլ դառն հանգամանքներ օրից օր պակասացրել են այդ կողմերի հայ ազգայնականութիւնը: Ինչպէս տաճկահայերի մէջ, նոյնպէս և պարսկահայերում կան բազմաթիւ տեղեր որտեղ չէ հայ ժողովուրդը բոլորովին չէ զանազանութիւններ, չը գիտէ մարդն ինչու, միայն հայ է անուանում իրան եկեղեցի գնալով, բայց ինչ մի բարոյական օգուտ կարող է քաղել նա եկեղեցուց, երբ նոյն իսկ քահանայ հայերն չը գիտէ, միայն սովորել է անանց ոչինչ խնայող հասկանալու հայերին վարժութիւնը, որոնցից շատ են մասնաւոր Վարազի կողմերում (եւ իմ աշխույ տեսած եմ այդպիսիները) ի հարկէ ոչինչ, և առաջ գլխաւոր տեղերում մի հայերը հաղթանակով դիմում են դէպի բողոքական միսիոնարներ, կամ լուծվում են փոքր առ փոքր մահմադականութեան խաւարի մէջ: Երկրում եմ, ինչ մեղաւոր է բողոքական միսիոնարը երբ գտնէ սովորեցնելով նրանց իրենց մայրենի լեզուն, նաեւ բանալով ուսումնարաններ չէ թողում նրանց ընկնել հետզհետեւ խաւարի: Մասնաւորապէս միջին Այր, մեղաւոր չէ լուսաւորչական եկեղեցուց իրենց գաւառներին խղով միսիոնարը, քանի որ հարկաւոր արեւմտեան հանգիստ ուտելով աղբի փողերը խոստում են փախուլ բարձրով վաղարարատի անկեղծութիւն: այլ

ևս որ օրուան համար էլ միմիայն բազմացրել է այդ սեպուղիներին, երբ ամբողջ մի հօտ չի մանաւոր լեզուն, (որ ոչինչ նշանակութիւն չունի էլ միմիայն և խաւարանքների աշխույ) փոխելով իրենց կրօնը: Ընկնում է եւստիոտ միսիոնարի կողմը, այդ բոլորը շատ լաւ գիտեն էլ միմիայն սեպուղիները, բայց այդպէս մարդիկ ուղարկելու համար ծախք է հարկաւոր տալ:

Այստեղ յիշում ենք նաեւ մի բան. մի քանի տարի առաջ պարսկաստանցի մի քանի հայեր ընկերութիւն կազմելով թիֆլիսում, հայերէն լրագրիները ձրիապէս տարածում էին պարսկահայերի մէջ: առաջինը որ նրանցից շատերն նկատեցին և մատչելի չէր լրագրութիւնը, երկրորդը, նրանք լրագրական նշանակութիւնը դեռ այնքան չեն հասկացել: հարցնելու, ուրիմ, միթէ յարմար չէր որ էլ միմիայն, էթէ խնայում է իր չըլապատող հարկաւոր մոեթիմ հաց ուտողներին ուղարկելու համար պաշտպանելու, գոնեայ փոխանակ 400 րուբլ տալու մի խաւարանք և յետագայ լրագրի պաշտպանելու: համար, որ ազգին բացի միասնից մի օգուտ չունի, տար այդ 400 րուբլին և ձրիապէս լրագրիներ տարածելու այն տեղերում, որտեղ միսիոնարների մանգաղը անխնայ գործում է: միտ չունի: Թող ինչ հայ լրագրի ուղարկէ լինի: Լրագրութիւնը աւելի գործ կարող է կատարել քան մի ուսումնարան: Անհրաժեշտ եմ համարում յիշել այստեղ նաեւ որ թարգմանի ընթերցարանը (Վշակի) պատուարժան խմբագրութիւնից նոյնպէս և մի երկուսից ձրիապէս լրագրիներ է ստանում: բայց ինչ իրաւամբ նա միայն իր անդամներին է տալիս կարգաւ, քանի որ նրանք ազգային լինելով բացի անդամներից կարող են կարգաւ նաեւ նրանք, որոնց միջոցները չեն ներում անգամ գրվելու կամ լրագրի ստանալու:

Այս խնդրի վրա, ձրիապէս պարսկահայերում լրագրիներ տարածելու, դարձնում ենք մեր հայ, մանաւանդ պարսկահայ հարուստների ուշադրութիւնը: այդ մի մեծ գոհորդութիւն չի պահանջի, մանաւանդ կարող է մեծ օգուտներ արտադրել: կամ որ աւելի էլ լաւ է հիմնել թարգմանում մի հայ լրագրի, պարսկահայոց առաջին օրդանը: Ի հարկէ մեր այս առաջարկութիւնը կը մնայ առանց արձագանքի, բայց դարձեալ մի որ և է էլ միմիայն այդ արեւմտի հրաւերը կամ պահանջը լրագրութեան կը վարձարարին, ինչպէս որ Արշակունիի գաղթականներին համար պարսկահայոց տուած հաղարկները:

Սալմաստի մէջ Կ. Մուշեղեանց արժ. սրբազանը 5000 թումանի չափ փող է հաւաքել (պարսից փող) տարածադրութիւն, և գնացել է այնտեղ մի ուսումնարան հիմնելու: մենք ընդդէմ չենք այդ նպատակին, միայն խնդրում ենք որ ուսումնարանին համար հրաւիրվեն հմուտ ուսուցիչներ և իր կից ունենայ ուսումնարանը և մի ընթերցարան: առաժը առում է չափաւոր և յուսալ:

Արեւ Ապրիսեանց

ՄԵՏԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲՆԱԿՆՈՒԹԵՆԻՑ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 3 օգոստոսի: «НОВОЕ Время» լրագիրը հաղորդում է լուրերի հիման վրա որ Պալատի միւնիստր կոմս Ադ-լերբերգի իր պաշտօնի թողնելը տեղի կունենայ սեպտեմբեր ամսին: Երէկ շինական զետպանութեան դրաքօման յայտնեց Աւստրական զետպարտամենտին մարկիզ 3գէնզի Ս. Պետերբուրգ գալու մասին և խնդրեց մի օրոշ օր նշանակել դաշնադրութեան վաւերացման և վերջնական փոխանակութեան համար: Վրաստանը շտաբի մէջ մշակվում է մի պրոէկտ գործնական գործի օֆիցերներին ուժիկ աւելացնելու մասին: Ինչպէս լսվում է, ուրիադիկների պաշտօնները վերցված չեն լինի, այլ կը կատարվեն մի քանի էական փոփոխութիւններ ուրիադիկներին տրված հրահանգների մէջ: Այդ պաշտօնների ծառայութեան համար աւելի ինտենսիվեցնական անձինք գրաւելու նպատակով դիտարկութիւն կայ աւելացնել նրանց ուժիկները:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 3 օգոստոսի: Պետական բանկի 5% տոմսակր առաջին շրջանի արժէ 95 ռ., երկրորդ 94 ռ. 75 կ., երրորդ 94 ռ. 75 կ., չորրորդ 94 ռ. 37 կ., ներքին 5% առաջին փոխառութեան տոմսակր արժէ 231 ռ., 75 կ., երկրորդ 230 ռ., արեւելեան առաջին փոխառութեան տոմսակր արժէ 91 ռ. 87 կ., երկրորդ 91 ռ. 87 կ., երրորդ 91 ռ. 87 կ., երկրորդ 91 ռ. 87 կ., երրորդ 91 ռ. 87 կ.: Ռուսաց 1 րուբլ Լոնդոնի վրա արժէ 25,69 պէնս, Ռուսաց 100 ռ. Համբուրգի վրա արժէ 219 մարկ, 75 պֆ., Գարդիի վրա արժէ 270 ֆրանկ, 75 սանլիմ: Բօրսայի արամագրութիւնը ամուր է:

Խմբագիր—Գրատարակող ԳԻՐԳՈՐ ԱՐՄԵՐԻՆԻ

Յ Ը Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

Գ Ա Մ Ա Ռ - Գ Ա Թ Ի Պ Ա Յ Ի

Բոլոր բանաստեղծությունները ժողովածու են, տպած Մանուկյան ամենամեծ թղթի վերայ, հեղինակի վիճակը պատկերով, գինը 50 կ. վաճառվում է ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՑՈՒՄ:

Նոյն տեղը վաճառվում են հետևեալ նոր հրատարակութիւնները.

- 1) Ռոբերտ Կոլոզո՝ Աղանեան " 60 կ.
- 2) Ահմէդի տպարանը՝ Լալայեան " 10 "
- 3) Մադ Կաթապար՝ Լալայեան " 25 "
- 4) Ուսուցիչ հայոց լեզուի՝ Նազարեան " 40 "

Վերջին երկու դասագրքերից գումարով գնողները նշանաւոր զինուոր են ստանում:

144 Արժուէնու գալէթ 144
ամենաէական պահեստ
մեքէլի և հայկերենի:

ВЪ ГАЛЕРЕЕЪ АРЦРУНИ ОТДАЮТСЯ МАГАЗИНЫ ВЪ НАЙМЫ

Въ галереѣ имѣются: вода, газовое освѣщеніе и телеграфная станція.
7—10

ԱՐԾՐՈՒՆՈՒ ԳԱԼԼԵՐԵՅԻՄ

ՎԱՐՁՈՎ, ՏՐՎՈՒՄ ԵՆ ՄԱԿԱՋԻՆՆԵՐ
Գալլերեյում կայ ջուր, գազի լուսավորութիւն և հեռագրական կայարան:
7—10

ԾԱԽՎՈՒՄ ԵՆ 30% ԷԺԱՆ
ՔԱՆ ԹԷ ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ. մուրա-
ներ, կոնֆետներ, ԿԱԿԱՍ, բրինձ, Ա-
ՄԱՆԵՂԵՆ, բոկալներ, թասեր, երես լուս-
նալու ամաններ, չայիկներ, ԲԱԺԱԿՆԵՐ,
կերակրի ամաններ (սյճի), մատուցարան-
ներ, ԿՈՂՊԵՔՆԵՐ, ԴԱՆԱԿՆԵՐ, գլխարկներ,
ԳՐԻՉՆԵՐ, թուղթ, մատիաներ, տետրակ-
ներ, ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ, ԲԵՎՈԼՎԵՐՆԵՐ, այրած
ներ, ՄԱՀԱԿԱԼՆԵՐ, ՀԱԿՈՒՍ, արիւն, պա-
րուսին, թաշկինակներ, երեսքիշներ, կլեոն-
կա, գուլաներ, ԹԱՄԲԵՐ, ՊՈՐՏ-ՎԵՑՆ, խե-
րես, կոնեակ և այլն: ԹԷՑ մեծ քանակու-
թեամբ վաճառվում են համար ՊՈՒԻԸ
44 ր., 46 ր., 48 ր., 50 ր., 52 ր., 54
ր., և այլն: Այդ բոլորը կարելի է գնել
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՁ:

Մի և նոյն տեղը էժան գնով. ԵՆԻՔԵՏ մա-
գնեզիա, խմոր ԾԱՐԱԻՒ ԴԷՄ, ԽԵՆԱՑԻ գի-
նի ջերմի դէմ, կարթուրան ԹՈՇԻ, հեղուկ
և ՍԱՊՈՆ, բժշկական թուղթ վատերկրողե-
տի համար, պարսկական փոշի:

42—100

Դուրս եկաւ մամուլի տակից

Ս Ո Ւ Ա Կ Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ի

Ազգային լիակատար ԵՐԳԱՐԱՆԻ ա-
ռաջին հատորը երկրորդ տպագրութեամբ,
ՓՈՓՈԽԱԾ, որի մէջ գտնվում են բա-
ցի այն բոլոր երգերից, որոնք յայտնի են
ժողովրդին, նոյնպէս նոր ԵՐԳԵՐ, հատըն-
տիր ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
և ԱՐՁԱԿ գրութիւններ:

Վաճառվում է. ԹԻՖԼԻՍ՝ Կենտրոնական
և Կովկասեան գրաքննադատներում, ե-
րեւան՝ պ. Արզար Գուրամբեկեանի խանութ-
ութեամբ, ԲԱԿՈՒՄ՝ պ. պ. Գրիգոր Գրիգորեան-
ցի և Ս. Տէր-Օհանեանցի խանութներում:
Օտարաբարաքները կարող են դառնալ
ԲԱԿՈՒ Նոյնպէս "ՍՈՒԱԿԻ" խմբագիր-
հրատարակչին այս հասցեով. Авакы А-
заревичу Григоряну, въ Баку.

Խրաքննչիւր օրինակի գինն է 1 ռուբլ:
Առաջ Գրիգորեանց: 5—5

ՀԷՆՑ ԽԱԿՈՅՆ ՍՏԱՑՎԵԼ են
մեծ քանակութեամբ հրացաններ, ԲԷ-
ՎՈԼՎԵՐՆԵՐ, փամփուշտներ, ԹԷՑ
առաջին տեսակի, բոկալներ և այլն: 20Կ
ԲՈՐ (choke bore) ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ
George Dau-ի գործարանից 120 ր., ԲԷ-
ՎՈԼՎԵՐՆԵՐ բոլոր 11 ռուբլուց, 700 ՄԱՀ-
ՃԱԿԱԼՆԵՐ 5—40 ռուբլ: Ծախվում
է նոյնպէս պարուսին կիսագնով և այլոս-
ներ: ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ
ՄԷՁ:

7—12

Въ Редакціи газеты «МШАКЪ»

Продается

„ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ
ТУРЕЦКИХЪ АРМЯНЪ.“

Д. Григорія АРЦРУНИ.

Брошюра напечатана въ Москвѣ.

Цѣна 25 коп.

Մ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆՑԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Ն Ո Ր Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ը

Տեղափոխվեցաւ Գաւ օ փ ա կ ա յ ա փո-
ղոցից աւելի յարմարաւոր տեղ, այն է՝
ՏՐՈՅԻՑԻ փողոցը № 11. փ օ տ ա տ ա ն
եռանի քուչան: Ընդունվում են ամեն լի-
զուով և ամեն տեսակ պատուէրներ ամե-
նամաշկերի գնեցով:

Նոյն տպարանում ընդունվում են և պա-
տուէրներ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐԻ ՓՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
տպագրութեան համար փայտի և պղնձի
վրա:

«Խ Ե Ն Թ Ը»

ԱՐԿԱՆՆԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ՌՈՒՍ-ՓՈՒՐԴԱԿԱՆ
ՊԱՏԵՐԱՋՄԵՑ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՐԱՅՅԻՒ

Տպագրած մաքուր թղթի վրա, գիրքը բաղ-
կանում 400 երեսից: Թիֆլիսում ծախվում է
"Մշակի" խմբագրատանը, "Կենտրոնական"
գրաքննադատում, "Կովկասեան գրա-
վաճառանոցում" պ. Զաքարիա Գրիգորեան-
ցի մօտ, և պ. պ. Եահիսեանցի, Բոզար-
ջեանցի, Հովսեփեանցի ծխախոտի մագազին-
ներում:

Գինն է 1 ռուբլ 20 կօպ:

ԵՂԱՐԲ Կ. ԵՒ Ս. ՊՈՊՈՎՆԵՐԻ

Ա Ռ Ե Ի Տ Ր Ա Կ Ա Ն Տ Ե Ի Ց

Մ Օ Ս Կ Վ Ա Յ Ո Ւ Մ

Գրասենեակը Կոզնեցկի կամրջի վրա, Կ. Ս. Պոպովի տանը:
Պատիւ ունինք յայտնելու հասարակաց գիտութեան, որ մեր Ֆիլմայի ԹԷՑԻ
առևտուրի համար բաց արինք նորերումն նոր խանութներ և հետևեալ քաղաքներում:
ԽԱՐԿՈՎՈՒՄ—Պետրովսկի փողոցի վրա, սեփական տանի
ԹԻՖԼԻՉՈՒՄ—Գոյովինսկի պրոսպեկտի վրա, Միրմանեան: տան:
ՄԷՎԱՍՏՈՊՈԼՈՒՄ—Բոլշոյ-Մօրսկոյ փողոցի վրա, Կոզնե փաճառականի
տանը:

Ինչպէս այս, նոյնպէս և առաջուայ խանութները Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳՈՒՄ,
ՎԱՐՇԱՎԱՅՈՒՄ և ԿԻԵՎՈՒՄ—Թէյն որ առած է ֆունտերի, կէ-
ֆունտերի և քառորդ ֆունտերի, ուղարկվում է մեր ղրխաւոր պահեստի խանութից,
որ գտնվում է Մանիպուլում: Կրանտեղակի փողոցի վրա, սեփական տան:

5—30

ՎԻԵՆՆԱՑԻ ՄԵԲԵԼ (աժողներ և բազմաթիւ) ծախվում են մեծ
քանակութեամբ և մանր, միջին փողոցում Կատոլիկաց փողոցի անկիւնում ՄԻ-
ԲԱՅԵԼ ՏԵՐ-ՆԻԿՈԼՈՍԵՆԻ պահեստում:

Օտարաբարաքներ կարող են դիմել այս հասցեով. Тифлисъ, Михаилу
Н. Теръ-Никогосову.

49—150

Ա Ձ Դ

Նորհապալութեամբ կը ծանուցանենք
թէ հետեալ նուիրատուութիւնն ըն-
դունած ենք ի նպաստ Միացեալ ընկերու-
թեանց:

1) "Թերթէման Էֆենար" պատ. լրագ-
րոյ խմբագրութեան 116 դա հե կ ա ն
15 փ ա ղ ա յ. հարկը տան և վեց դահե-
կան արծաթ և տասն և հինգ փարայ,
ծախուած թերթերու վրայէն:

2) Մի քանի վանեցի բեռնակիրներու
կողմէն մի օրինակ Մ ա ղ ի ս, ձեռամբ Պ.
Մ. Պուրնագեանի:

3) Նոր Գուղայի առաջնորդ Գեր. Գրի-
գորիս արքեպիսկոպոսի յանձնարարութեամբ,
արժ. Տէր-Գայտան Տէր-Բաղդեան, մեծ.
Պ. Գ. Արամեանց և Պ. Յ. Գրիգորեան 'ի
նպաստ Միացեալ ընկերութեանց յիշեալ
քաղաքի մէջ հանդանակութեան մը ձեռ-
նարկած են, որոյ շուտ արդիւնք 2561½
դրանի փոխարէն ստացանք աստ 10. տան
Օսմանեան ոսկի և կէս ոսկի պարսկական:

Ի դիմաց Միացեալ-ընկերութեանց
Տնօրէն ժողովոյ Ատենայեան

Զերազ

1—1

ԵՐԿՎԵԱԼ ՀԱՒԱՏԱՐՄԱՏԱՐ
ՍԵՐԳԵՅ ՎԱՍԻԼԵՎԻՉ ԶԵՄԵ-
ՍՈՎ տեղափոխեց իր բնակարանը Արսե-
նայայտ փողոց "Կրուժոնի" շինութեան
հոկեր, Գարբուշովի տանը: 1—5 (1)

ԳԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԻ
համար ՀԱՒԱՏԱՐՄԱՏԱՐ Պ. Մ.
ԼԵՔԵԴԻՆՍԿԻ տեղափոխեց իր բնա-
կարանը Ուրլովսկու տանը Ինստիտուտի մօտ:
1—5

ԹԷՑ ՍԻՐՈՂՆԵՐԸ ԵՒ ՃԱ-
ՆԱՋՈՂՆԵՐԸ պէտք է գնեն ԱՆ-
ԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ մէջ թէյ
լու տեսակի ֆունտը 1 ր. 20 կ. և 2 ր.
և համեմատեան առաջինը 1 ր. 60 կ. հետ
և երկրորդը 3 ր. հետ ամեն տեղ ԹԻՖ-
ԼԻՍՈՒՄ, որպէս զի խմանն Անգլիա-
թէյի համեմատական ԳԵՐԱՋԱՆ-
ՑՈՒԹԻՒՆԸ: Բացի այդ Անգլիական
խանութը կշռում է ՄԱՔՈՒՐ ԹԷյ
առանց թղթի և ԱՐՃՃԻ:
27—100

Հրատարակութեամբ Ներսիս Սիմէոնե-
անց լոյս տեսաւ գերմանացի բժիշկ Ներէրի
"Տնային բժշկական մարմնամարզութեան"
գրքիկը հայերէն թարգմանութիւնը 45
պատկերով, որոց միջոցաւ կարելի է
կատարել առողջապահական բազմաթիւ
մարմնամարզական կրթութիւններ ամեն
տեղ, ամեն ժամանակ և առանց գործիքի:
Նա յարմարացրած է ամեն հասակի արանց
և կանանց համար: Գինն է 40 կօպ. ծախ-
վում է "Կենտրոնական և Կովկասեան գրա-
վաճառանոցներում, նոյնպէս և պ. Մ. Վար-
դանեանցի մօտ." Тройцкій пер. типо-
графія Вартанянца, въ Тифлисъ.

Ա Ձ Դ

Միացեալ ընկերութեանց տեսչութեան
յանձնուած Կորայ Ս. Դանիէլ վանքի զար-
գացման համար մի ցուով 10 խրիմու կո-
վեր, և մի արուով 6 Ռուսական ձիւր հար-
կաւոր լինելով, ընկերութեան 'իւրեւան
փրձակի անձկութեանը պատճառաւ՝ կեդ-
րոնական ժողովը իւր վերջին նստին մէջ
Տնօրէն ժողովոյ յանձնարարեց ազգայնոց ա-
ռաջաձեռնութեանը դիմել, յիշեալ անա-
սունները ամբողջապէս կամ մասամբ հայ-
թայթելու և Միացեալ ընկերութեանց
նուիրելու համար:

Հայաստանի տնտեսական վիճակի բար-
ւոքմանը նպաստող այս ձեռնարկը երկրին
հողագործական անասնոց տեսակն ազնուաց-
նելու օգուտն ևս ունենալով, Տնօրէն ժո-
ղովը կը յուսայ թէ ընկերութեան հրաւերն
անյսելի չը պիտի մնայ:

Ի դիմաց Միացեալ ընկերութեանց Տն-
օրէն ժողովոյ

Ատենայեան Մ. Զերազ

2—3

Նուխու ազգային-հոգեւոր դպրոցին հար-
կաւոր է մի ուսուցիչ ուսուց լեզուի և
թուաբանութեան՝ 600 ռուբ. ուղղելով այլ
և հարկաւոր են ուսուցիչներ Ղարաբաղի
և Նուխու գի. դպկան դպրոցների համար:
Ցանկացողներին խնդրում են շուտով դիմել
ինձ՝ Եւդի:

Թեմ. վերաստուչ Գ. Տէր-Գրիգորեանց
2—5